

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 59.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Naša šola

Skoro neopažena je šla mimo naše javno-
sti vest, da se je lani v republiki Uruguay otvori-
la državna ljudska šola za ondi naseljene
Slovence s slovenskim učnim jezikom. Zastop-
nik oblasti je ob tej slovesni priliki imel govor,
v katerem je poudarjal, kako rada je urugvaj-
ska država zgradila šolo, v kateri se bodo
mogli izobraževati v svojem jeziku in duhu
otroci globoko omikanega slovenskega naroda.
Nekaj posebnega je, da je ta slovenski pro-
svetni zavod ustanovljen od tuje, latinske dr-
žave. Zasebni slovenski učni zavodi pa obsto-
jajo danes po vsem svetu od skrajnega Zapada
do daljnega Vzhoda, kjer imamo slovenske
naseljenke ob reki Sungari. Jezik, v katerem
so se začele pisati knjige že pred štiristo leti,
je danes znan in uvaževan med vsemi kultur-
nimi narodi; proizvodi našega duha od Pre-
šerna do Cankarja pa so zaznamovani na čast-
nem mestu med proizvodi človeštva na vseh
poljih umstvenega napredka in lepih umetno-
sti. Kakor naš književni jezik je tudi slovenska
ljudska šola plod našega lastnega prizadevan-
ja in narodne zavesti.

Začetki slovenske ljudske šole segajo že
stopenindvajset let nazaj. Ljudsko šolstvo, ki
ga je prinesla doba prosvetljenstva tudi k nam,
je bilo izpočetka seveda nemško, toda že Blaž
Kumerdej je delal na to, da se ljudstvu poda-
ja osnovni pojmi omike v materinem jeziku.
Francoska okupacija pomeni potem popolno
zmago narodnega načela tudi v našem šolstvu
in Valentin Vodnik si je zaslužil nesmrtno ime
s prvo ljudskošolsko knjigo v slovenskem je-
ziku. Ta dvig narodnega duha je bil preveč
nagel in premalo osnovan v dejanskem stanju
ljudske zavesti, da bi mogel dolgo trajati, ven-
dar pa je bil ta zagon malega kroga slovenskih
prosvetljenčev tako silen, da tudi poznejši av-
strijski »ilirski gubernium« ni mogel več iti
čisto mimo naravne zahteve in potrebe po po-
uku ljudstva v narodnem jeziku. Ker je bila
Cerkev takrat nadzornica vsega ljudskošolskega
pouka, je le-ta na deželi dejansko že pred
sto leti bil slovenski, kakaj naša Cerkev je bila
vedno narodna, v srce in bit slovenskega ljud-
stva vsidrana in po svojih služabnikih iz nje
izrasla: zato je odnekad gojila in vsakokrat,
kadar je bilo treba, tudi branila naravne in
nравstvene vrednote slovenskega ljudstva. Na-
sprotno pa opažamo v teh časih počasnega na-
rodnega preporoda Slovencev, kako so rene-
gati iz sloja našega napolizobraženstva skušali
zavirati razvoj naše narodne zavesti in kako so
šli celo tako daleč v tej svoji blapčevski ra-
boti, da so hujše preganjali slovenski narodni
dvig nego cesarsko-kraljeva nemška vlada sa-
ma! Ne samo žalostno, ampak tudi komično je,
če čitamo, kako je večkrat iz razlogov zdrave
praktične pameti avstrijska šolska vlad-
na birokracija morala jemati v zaščito sloven-
ski ljudskošolski pouk pred pregroženi napadi
slovenskih nemškutarjev, bolj ce-
sarjskih nego cesar sam! In če nismo dobili po-
polnoma slovenske srednje šole, dokler je ni
ustanovil škof Anton Bonaventura Jeglič, je
to po velikem delu zaslug raznih Deschma-
nov, Schweglov, Ornigov, Westeneckov in njim
podobnih renegatov in nezavednih »intelligen-
tov«, ki so tuje vedno bolj spoštovali nego do-
mače.

Od leta 1869. dalje je naša ljudska šola
tudi zakonito postala čisto slovenska, ko mno-
go večji narodi ko mi, ki so istotako živeli pod
tujim gospodstvom, ne samo niso še imeli
svoje šole, ampak niti književnega jezika ne!
Slovenska ljudska šola ni tuji dar slovenske-
mu narodu, ampak svojina, ki si jo je izvoje-
val sam po svojih najboljših sinovih (v prvi
vrsti stoji tu Slomšek s svojo nedeljsko šolo
kot predhodnico moderne slovenske narodne
šole), ki kot pravi izobraženci niso pozabili
svojega izvora v slovenskem ljudstvu in so
ohranili v sebi njegovo vero, нрав in osobitost.
Od tedaj naprej se je slovenska narodna šola
razvijala v par desetletjih tako, da je dohitela
celo stoletje in še več. Če bi se ne bil v
devetdesetih letih del slovenskega učiteljstva
po krivdi nekega klavnega pogretega svobod-
miselstva zapletel v boj proti katoliškemu zna-
čaju slovenske kulture, ki ni bil samo popolno-
ma zaman, ampak je obenem zavrnil intenzivno
šolsko delo v duhu resničnega napredka so-
dobne znanosti in srčne izornike, bi bila slo-
venska šola dosegla enako visoko stopnjo ko
šola najbolj izomikanega naroda Evrope. Ne-
kaj let pred prevratom, ko je že bil zavel veter
novega idealizma in razpihoval megle prazne-
ga meščanskega prosvetnjakarstva, se je šolsko
delo zopet zelo povzdignilo, šola je dobivala
vedno bolj stik z ljudstvom na eni in novimi
duhovnimi toki našega stoletja na drugi strani,
in šola, oziroma učiteljstvo se je poglabljalo v
svoje strokovno delo, v pedagoške, modroslov-
ne, dušeslovne in socialne probleme časa z
izredno ljubeznijo in včutevanjem. Poleg tega
predvojno šolstvo ni imelo za seboj samo dobre
in trdne tradicije ter čisto naravnega postop-
nega razvoja, ampak se je skrbno varovalo
tudi vsakega prenatrženega eksperimentiranja;
vrh tega je ljudska šola bila ljudska tudi v tem
oziru, da je od ljudstva bila zavisna, kar je
sicer učiteljstvo po svoji v tem oziru napačni
jožefinski vzgoji perhoresciralo, kar pa se je
izkazalo kot dobro in koristno, ker je ohranjalo
šolo in učiteljstvo sveže in je zadrževalo biro-
kratično okamenjenje in pouradnjevanje.

Naša ljudska šola je obogatevala našo na-

Razpoloženje v Ženevi

Henderson optimističen - Proglas češkoslovaških intelektualcev za razorožitev

Ženeva, 3. febr. Govor, s katerim je g. Hender-
son kot predsednik otvoril razorožitveno konferen-
co, je napravil na vse delegate silen vtisk. Iz Hen-
dersonovih izjavanj odseva znani optimizem angle-
škega bivšega zunanjega ministra. »Odklanjam celo
misel, naj bi delegati računali z možnostjo, da se
razorožitvena konferenca ponesreči,« je dejal Hen-
derson; »kakaj posledic tega poloma si sploh ne
moremo predstavljati.« Po predsednikovem mnenju
bi se tekma v oboroževanju nadaljevala z vso silo.
Henderson je prepričan, da mora konferenca na
vsak način uspeti in v tem prepričanju je tudi od-
potoval iz Londona. Značilno za Hendersonov polo-
žaj je okoliščina, da ga v krogih angleške delegacije
popolnoma ignorirajo. Kakor znano, je bil Hen-
derson določen za predsednika konference še v ča-
su laboristične MacDonaldove vlade, in po prihodu
konservativcev na vlado je svetovni tisk pričel raz-
pravljati, ali naj Henderson sploh ostane predse-
dnik ali ne.

V Hendersonovi trditvi, da se z oboroževanjem
varnost še samo zmanjšuje, so nekateri videli pu-
šico proti francoski tezi, da gre razorožitvi pred-
nost pred varnostjo. Vse kaže, da se angleška dele-
gacija ne bo odkrito postavila proti francoski tezi;
to je razvidno že iz sestave delegacije same. Iz de-
legacije je bil namreč izključen lord Cecil, navdu-
šen zagovornik Zveze narodov in razorožitve, ki se
po svojih idejah glede organizacije svetovnega miru
zelo približuje laborizmu in francoskim sociali-
stom; on je tudi zagovarjal ženevski pakt iz leta
1924. Pri sestavi delegacije je prišla do veljave
premoč angleških konservativcev, ki v zadnjem ča-
su zagovarjajo sporazum s Francijo. Danes v Že-
nevi že računajo s tem, da bodo Angleži sicer od-
ločno nastopili za razorožitev, obenem pa bodo ta-
koj poudarili, da je Anglija znižala svoje oborožene
sile do skrajnosti in da se ne more odpovedati niti
enemu mornarju in niti eni ladji.

Henderson se ne čuti torej samo telesno osam-
ljenega, temveč od angleške delegacije ga ločijo
tudi njegovi širokopotezni mirovni načrti. Na po-
staji Victoria je še pred svojim odhodom iz Lon-
dona izjavil časnikarjem, da odhaja v Ženevo pri
vseh pesimističnih napovedih v Angliji in po svetu
poln optimizma; kajti gospodarski in finančni polo-
žaj je po vsem svetu takšen, da nujno zahteva raz-
orožitev. V drugi polovici februarja prispe semkaj
tudi sam MacDonald, da spregovori o potrebi raz-
orožitve.

»Journal des Nations«, ki je v tesnih zvezah z
Zvezo narodov, je v svojem pozdravu na delegate
iz vsega sveta izrazil željo, naj bi predstavniki
vseh narodov med svojim delom v Ženevi ne poza-
bili, da je svetovna vojna stala človeštvo 10 milio-
nov mrtvih, 6 milijonov pohabljenih in 6 milijonov
sirot. List priobčuje še delj časa anketo o razoro-
žitvi med najodličnejšimi državniki in publicisti.
Znani italijanski zgodovinar Ferrero, ki je zbežal
pred fašisti in poučuje sedaj zgodovino na ženev-
skem vseučilišču, meni, da mora biti vsaka vojna
za katerikoli narod in tudi za zmagovalca strašen
polom. O tem se bodo tudi Japonci prepričali v naj-
krajšem času. Po njegovem mnenju je bila razoro-
žitvena konferenca nujno potrebna. Za danes se je
treba zadovoljiti z malim. Konferenca si bo lahko
šela v uspeh, ako širšo javnost pouči o resničnem
stanju oboroženih sil, ako se ji posreči skleniti tudi
samo začasen sporazum, da se oboroževanje omeji,
in končno določiti najvišjo točko, — če tudi bi ta
bila visoka —, ki jo smejo doseči države pri obo-
roževanju.

V Ženevi je zbudil pozornost proglas o potrebi
razorožitve, ki so ga izdali češkoslovaški kulturni
in javni delavci. Proglas pravi, da obstoji danes, ko
je že poteklo 14 let po zaključku svetovne vojne, ki
je stala človeštvo poleg milijonov življenj 12 tisoč
milijard češkoslovaških kron, zopet vojna nevarnost.
Današnje vojne so po svojem številu in moči večje
kakor pred vojno in oboroževanje stane 170 mili-
jard Kč letno. Danes je razširjeno napačno mnenje,
da države s povečanjem oboroževanja, povečajo tudi
svojo varnost. Toda oboroževanje spravlja svet v
vedno večjo bedo, ogroža mir in vodi nujno v novo
vojno. Iz tega nastaja gospodarska negotovost in
radi tega tudi pada zaupanje v bodočnost. Češko-
slovaški intelektualci radi tega prosijo svojo vlado,
politične stranke in vse ljudi, da z vsemi silami del-
ajo za resnično razorožitev. V ta namen je potreb-
no: Ispremeniti sistem stalnih armad, opustiti voj-
no letalstvo in kemično vojno, vpeljati javno med-
narodno nadzorstvo za razoroževanje; treba je tudi
sporazumno nastopiti proti vsem, ki izzivajo vojno.
Treba je tudi prepričati poskus nekatere države,
da bi gospodarsko nadvladovala druge, kajti tudi go-
spodarska borba lahko dovede do vojne.

rodno kulturo. Skrbela je za čistost, pravilnost
in lepoto slovenskega jezika in vsajala deci
ljubezen do rodne zemlje in do нравov ter zgo-
dovine slovenskega ljudstva. Naša poezija,
naša povest, naša lepa beseda je v njej imela
svoje gojišče in slovenski rod je po njej spre-
jemal pobude za nadaljnji razvoj svoje kulture.
Po ljudskem berilu je spoznaval samega sebe,
svoje narodno bistvo, svojo junjsko borbo za
obsto, svoje podvige na polju umskega napred-
ka in dušne kulture. Ob tem je lahko slovenski
narod likal svoj značaj in se pripravljati za
svojo samostojnost, za svojo enakopravno me-
sto v bodoči jugoslovanski državi, v kolu južnih

Poslovni načrt dela

Ženeva, 3. febr. Ig. Danes dopoldne se je se-
stala poslovna komisija razorožitvene konference
in je pričakovati, da bo predloženi načrt prišel
že jutri popoldne na plenarno sejo. Poslovni načrt
predvideva izvolitev 14 podpredsednikov, ki bodo
skupno s predsednikom tvorili odbor, iz katerega
se bodo potem večinoma določali predsedniki po-
sameznih komisij. Take komisije se bodo določile
za vojaška, mornariška, zrakoplovna, proračunska
in politična vprašanja, ki bi dobila ime Commission
de la Conference in ki bo tudi obravnavala vsa
splošna, pozneje pa tudi vsa vprašanja splošnega
delavnega reda. V te komisije bodo poslali načelo-
ma voditelje posameznih delegacij, dočim bo v
druge komisije vsaka delegacija poslala po enega
člana po lastni izvolitvi.

Medtem so se začeli tudi razgovori med glav-
nimi delegati. Sovjetski ljudski komisar Litvinov
bo danes popoldne sprejel nemškega poslanika Na-
dolnega, ki se je bil že včeraj zvečer sestal z ita-
lijanskim zunanjim ministrom Grandjem. V ruski
delegaciji se nahaja tudi Karl Radek, kateremu so
prvotno odrekli potno dovoljenje v Švico kot časni-
karju in bivšemu agitatorju. Pri vseh teh razgo-
vorih pa gre bolj za to, da se konferenca na zunan-
spravi v gladek tek, kakor pa za stvarne probleme.

Svrha konference

Ženeva, 3. febr. AA. Svrha razorožitvene kon-
ference je, kakor je navedel v otvoritvenem go-
voru Henderson, da izvede:

1. Stvarni načrt za obšutno zmanjšanje
in omejitve vseh vrst oborožitve;

Finančni minister o našem novem proračunu

Proračun za 1932-1933 je predviden na 11 milijard 400 milijonov

Beograd, 3. febr. AA. Finančni minister je da-
nes sprejel v svojem kabinetu zastopnike tiska in
jim dal tole izjavo:

Predlog proračuna državnih izdatkov in dohod-
kov za leto 1932-3, ki je bil danes izročen narod-
nemu predstavništvu v razpravo in odobritev, zna-
ša skupno 11.400.000.000 Din. Glede tehnične se-
stave obsega tudi novi proračunski predlog kakor
dosedanji izdatke in dohodke splošne državne upra-
ve in izdatke in dohodke državnih gospodarskih
podjetij.

Proračunski predlog za državno upravo znaša
7.550.907.708 Din, proračunski predlog državnih
podjetij pa 3.849.092.292 Din.

Sedanji proračun za leto 1931-2 je bil odobren
v skupni višini 13.210.303.954 Din, torej je novi
proračunski predlog nižji od sedanjega proračuna
za 1.810.303.954 Din. Da se dobi prava slika o zni-
žanju predloženih izdatkov v novem proračunskem
predlogu, je treba po eni strani upoštevati, da je
bilo v tekočem proračunskem letu treba odobriti
naknadne in izredne kredite v skupni vsoti 463 mi-
lijonov Din, po drugi strani pa se je morala po-
stavka državnih dolgov v novem proračunskem
predlogu zaradi novih posojil in zvišanja anuitet
starih posojil, torej izdatkov, ki jih v sedanjem
proračunu ni, zvišati za 338.000.000 Din. S tema
dvema korekturama, ki sta potrebni za pravilno
primerjavo med sedanjim proračunom in proraču-
skim predlogom za leto 1932-3, se novi proračunski
predlog faktično zniža za okroglo 2.611.000.000 Din.
Znižanje izdatkov je izvedeno v vseh proračunskih
oddelkih, razen kakor že omenjeno, pri državnih
dolgovih, v katerih so vsote regularne državne ob-
veznosti, ki jih mora država brezpogojno izpolniti.
Znižani so tudi osebni in stvarni izdatki, oboji do
skrajnih mej možnosti.

Proračunski predlog izkazuje v celoti popolno
ravnotežje. To ravnotežje se je doseglo s strogo in
dosledno izvedeno redukcijo izdatkov. Tudi državni
dohodki so predvideni v znatno nižjih zneskih ka-
kor v sedanjem proračunu. Neposrednih davkov je
predvideno za 431.000.000 Din manj, posrednih dav-
kov za 316.000.000 Din manj, monopola za 101 mi-
lijon manj. Nemške reparacijske dajatve sploh niso
predvidene. Pri državnih gospodarskih podjetjih so
predvideni za 565.000.000 Din manjši dohodki.

Proračunski predlog za leto 1932-3 je izdelan
z iskrenim stremiljenjem po tem, da bi do skrajnih
meja možnosti ustrezal sedanjim gospodarskim raz-
meram v državi in zmanjšani plačilni moči prebi-

Slovanov, za svoj narodni in moralni napredek
v svobodi in samoodločitvi.

To nalogo ima naša šola, razume se, tudi
danes: da vzgaja zavedne, нравstveno visoko
kvalificirane, značajne slovenske moze in žene
v jugoslovanski skupnosti; da ohrani in ne-
guje ter izpopolnjuje našo rodno kulturo in
njene tradicionalne verske in нравstvene vred-
note v harmoniji z duševno kulturo vseh južnih
Slovanov in vsega Slovanstva sploh. Kakor so
delali naši slovenski rodoljubi, naša Cerkev in
naši dobri učitelji že pred sto in več leti, ko
je zadonela po Evropi mogočna pesem svobode
vsakega tudi najmanjšega naroda zemlje!

2. Ukrepe, da se nobena vrsta oboroževanja
ne podredi splošni razorožitvi;

3. Zavarovanje nadaljevanja dela konference
s sklepi, ki bodo omogočili enake sestanke v dolo-
čenih časovnih razdobjih, ki naj bodo čim krajša.

Odmevi v listih

Pariz, 3. febr. Ž. Včerašnji Hendersonov govor
v Ženevi ni napravil v Parizu in francoski javno-
sti neugodnega vtisa. Sempatja se pač kritizira,
vendar pa večji del tiska naglašja, da so Hender-
sonove težnje nepristranske. Zamerja se mu edino
to, ker ni posvetil večje pažnje vprašanju organi-
zacije miru in sigurnosti.

London, 3. febr. Ž. »Times« zelo pesimistično
gledajo na razorožitveno konferenco. List piše, da
se konferenca pod bolj neugodnimi pogoji sploh
ni mogla sestati. »Daily Telegraph« piše, da je
dobro znamenje, ker je bil vsaj začetek povoljen,
ker bi polom konference mogel biti katastrofalen.
»Morning Post« ironično poroča, da bo konferenca
v Ženevi gotovo cenejša od vojne, vendar pa dvo-
mi, če bo ta konferenca v stanu zagurati sve-
tovni mir.

Katoliške žene za razorožitev

Praga, 3. febr. AA. »Lidove listi« prinašajo
vest, da je organizacija katoliških žen na Češko-
slovaškem poslala razorožitveni konferenci me-
morandum za mir in svobodo. Memorandum je
podpisalo okoli milijon žensk.

London, 3. febr. Ig. V čisu, ko se je začela
razorožitvena konferenca, je bila včeraj v Albert-
hallu velika služba božja, katero je daroval nad-
škof canterburyjski za srečen uspeh razorožitvene
konference in katere se je udeležilo 20.000 ljudi.

valstva. Po drugi strani pa obsega proračunski
predlog vse neobhodne potrebe državnega aparata.

V zvezi s proračunskim predlogom bo kr. vlada
predložila narodnemu predstavništvu nekatere
ukrepe, ki bodo po eni strani olajšali fiskalno ob-
remenitev prebivalstva, po drugi strani pa zagot-
ovili reden dotok dohodkov v državne blagajne,
brez česar si normalnega in zdravega finansiranja
ne moremo misliti. Ta proračunski predlog bo za
tako redno državno finansiranje solidna in zanes-
ljiva podlaga. Poleg tega je stvarno in nedvomno
ravnotežje proračuna, kakršno predstavlja prora-
čunski predlog za leto 1932-3, najzanesljivejšo jam-
stvo za ohranitev stabilnosti naše valute, in bi brez
tega ne bilo rešitve ne našemu narodnemu gospo-
darstvu kot celoti ne našim državnim financam.
Zato posveča kr. vlada ohranitvi vrednosti narod-
nega novca svojo največjo skrb.

Potresna katastrofa na Kubi

Newyork, 3. februarja. Ig. V mestu Santiagu
na otoku Kubi je bil katastrofalen potres. Po zad-
njih vesteh znaša število mrtvih in ranjenih 1500.
Tretjina mesta je v razvalinah. Najhujše je priz-
deto staro mesto, kjer večinoma stanujejo zamorci
v starih hišah z ozkimi krivimi ulicami. Najhujši
sunek je bil drugi, ki je presenetil prebivalce po-
noči. Nastala je huda panika, tako da so ljudje le-
za silo oblečeni bežali na ulice, kjer jih je zade-
valo padajoče kamenje ruševih se zidov. Pokvar-
jena je bila tudi mestna elektrarna, tako da je
razsvetljeval nekatere dele mesta samo požar. Iz
glavne mesta Havanne so poslali pomožne vlake
z zdravniki, strežnicami in zdravili.

Češki uradniki proti znižanju plač

Praga, 3. febr. Državni nameščenci, organizi-
rani v narodno socialističnih vrstah, so na svojem
zborovanju na podlagi poročil poslancev Bergmanna
in Tučnyja ter senatorja Paneka sprejeli naslednjo
resolucijo v zadevi znižanja plač državnih urad-
nikov:

»Mi protestiramo proti namenu, da bi se plače
državnih nameščenčev znižale. Plače ne odgovar-
jajo niti predvojnimi, ker niso bile valorizirane na
podlagi cen življenjskih potrebščin. Znižanje cen
na debelo nikakor ne opravičuje znižanja plač, ker
niso padle tudi cene v trgovini na drobno. Z zni-
žanjem božične nagrade in z drugimi gospodarskimi
ukrepi vlade se je gospodarski položaj uradnikov
obšutno poslabšal. Nikakor ni mogoče za sanacijo
finančne krize zahtevati žrtve samo od državnega
uradništva, temveč znižati je treba stvarne izdatke,
subvencije in investicije. Nagla izvedba upravne re-
forme bi prinesla tudi lepe prihranke. Glede vseh
ukrepov, ki segajo v pravice državnih nameščenčev,
naj se vlada pogaja z njihovimi stanovskimi orga-
nizacijami.«

Dunajska vremenska napoved: Na Tirolskem,
Koroškem in Štajerskem se temperatura ne bo
mного spremenila, v ostalih delih Avstrije pa je
pričakovati višje temperature.

Japonci bombardirajo naprej Zakaj sta se Anglija in Amerika naenkrat tako razburili?

Moskva, 3. febr. Sovjetski tisk je začel danes obširno pisati o sporu med Japonsko in Kitajsko, ki se je v zadnjih dneh prelevil v spor med Japonsko in anglosaksonskimi veleislami. Oфициalni organ Sovjetov ugotavlja, da ne gre več toliko za konflikt med japonsko in kitajsko vlado, ampak za velik strah, ki se je polastil v zadnjem času Anglije in Amerike, da ne bi Japonska dobila odločilnega vpliva na Kitajsko in tako ogrozila ogromne interese angleškega in ameriškega kapitala, ki je investiran na Kitajskem.

Prav posebno velik je strah Amerike, ki se boji, da se ne bi Japonci prej ali slej spopadli s kitajsko vlado v tem smislu, da se izženejo vsi inozemci iz Kitaja in odpravijo vsi njihovi privilegiji, ki so si jih na Kitajskem izsilili s pomočjo svojih vojaških ladij. Ako ne bi prišel v poštev ta moment, bi mi ne bili doživeli nikdar anglo-amerikanske sodelovanja v Sanghaju.

Ker Rusija absolutno ne mara podpirati imperialističnih namenov evropskih veleisl, zato Sovjetom ne pade niti v glavo, da bi podprli amerikanske in angleške stališče napram Japonski. Sovjeti bodo ostali popolnoma nevtralni in bodo prepuščili Japoncem in Kitajcem, naj se poravnajo med seboj, če se hočejo, in pa z evropskimi veleislami. Ruska vlada bo intervenirala le v slučaju, če bi bili ogroženi njeni interesi na Vzhodnokitajski železnici, ki je življenjskega pomena za ruski izvoz in uvoz. Sanghaj in Nanking pa absolutno nič ne brigata Rusije in naj se velesile glede varnosti svojih koncesij in privilegijev zmenijo same z Japonci, kakor hočejo.

Sovjetski listi se norčujejo iz evropskih veleisl tudi v tem oziru, da poudarjajo, kako zlasti Angleži kolebajo med nujnostjo, da ščitijo varnost svojih ogromnih investicij na Kitajskem, in pa med svojimi simpatijami za Japonce, od katerih so pričakovali, da bodo v Mandžuriji začeli vojno z Rusi in tako boljše prizadele smrti udarce, katerega evropske velesile z največjo nestrpnostjo pričakujejo. Zato pa sta tudi Amerika in Anglija stali mirno ob strani, ko so Japonci zasedli Mandžurijo, in sta samo slepili svojo publiko s papirnatimi predlogi in protesti »zloglasnega Društva narodov«. Ko se pa japonski topovi razrušili ameriško elektrarno v Sanghaju, pa so Amerikanci mobilizirali kar svojo tihomorsko floto.

Japonci začeli novo ofenzivo v Sanghaju

London, 3. febr. Ig. Ko so danes opazili japonske vojne ladje na reki Jangceekjangu pred Nankingom, je bilo v Nankingu proglašeno obsedno stanje. V Sanghaju so dospela danes obvestila tiskajšnje angleške posadke. Ravno v trenutku, ko je korakal skozi mesto škotski polk, je letelo 12 japonskih letal nad mednarodno naselbino. Bombe in srpaneli so padali tudi v mednarodno mesto. Razna poslopja so bila razrušena. Japonske čete so začele napad na vodi in na suhem pri trdnjavi Vosung, 13 milj severno od Sanghaja. To trdnjavo je bombardiralo šest japonskih vojaških ladij. S tem hočejo Japonci preprečiti, da ne bi Kitajci ovrzli izkrevanje japonskih čet. Japonci trdijo, da so boje pri trdnjavi Vosung začeli Kitajci, ker so streljali na japonsko rušilko. Po popisovanju tiskarskih poročevalcev na lieu mesta so bili ti boji najstrašnejši, odkar napadajo Japonci Čape. Dalje so Japonci pripeljali v Hongkong svoje najtežje topove in obstreljujejo Kitajce z dveh strani. Kitajci se krčevito branijo. Kitajske čete stojijo na angleških tleh, japonske pa na kitajskih.

Zahteve velesil

London, 3. febr. 2. Britanska in ameriška vlada sta podvezli novo demaršo. Prvič zahtevata prekinitve sovražnosti in vojaških akcij, drugič, da se iz cone okrog Sanghaja umaknejo vse kitajske in japonske čete, in tretje, da se na podlagi Kelloggovega pakta in resolucije Sveta Zveze narodov od 28. decembra 1931 takoj začne pogajanja za mirno likvidacijo spora. V tem smislu je Zveza narodov obvestila vse ostale zainteresirane države in jih pozvala, da se pridružijo tej demarši. Francoska in italijanska vlada sta se takoj odzvali pozivu in tudi nemška vlada je sklenila, da brzojavno sporoči kitajski in japonski vladi, da se tudi ona pridružuje akciji za vzpostavitev normalnih razmer. Japonski zunanji minister Jošizava je obvestil poslanike velesil, da je japonska vlada takoj začela proučevati omenjeni ameriško-britanski predlog. V japonskih službenih krogih zamerjajo vladama Velike Britanije in Amerike, ker sta pri sestavi tega predloga izpustili izpred oči interese in pravice Japonske ter smatrala, da Japonska nima nobenih posebnih interesov v internacionalnih koncesijah in da so ameriški in britanski interesi predominantni.

Japonska popušča, zahteva pa nevmešavanje Evrope v spor z Kitajem

London, 3. febr. Ig. Iz Tokia se poroča, da je Japonska začela popuščati. Japonska vlada je sporočila evropskim in ameriškim poslanikom, da je pripravljena sprejeti pet točk sira Johna Simonsa z gotovimi pridržki. Japonska je torej pripravljena prenehati s sovražnostmi, umakniti svoje čete iz bojnege ozemlja in določiti nevtralno cono, vendar dostavlja, da ne ve, ali bo mogla pustiti ogrožene japonske državljane v nevarnostni coni brez japonske varstva. Nasprotno pa v Tokiu brezpogojno vztrajajo pri tem, da se morajo problemi med obema prizadelema državama razčistiti in poravnati samo med njima samima brez vmešavanja drugih držav.

Kitaj sprejema pogoje velesil

London, 3. febr. Ig. Kitajsko znanje ministrstvo oficijelno sporoča, da je kitajska vlada sprejela v Washingtonu in Londonu svoj brezpogojni pristavek na ameriško-angleške predloge.

Sovjeti se ne bodo vmešavali

Riga, 3. febr. AA. Ruski list »Svevodnija«, ki izhaja v Rigi, priobčuje pismo iz Moskve, po katerem je na 17. konferenci komunistične stranke Stalin konferiral z najuglednejšimi člani stranke o dogodkih na Daljnem Vzhodu. List doznava, da se je

Japonci streljajo dalje, Anglija pa upa, da bo bolje

London, 3. febr. Ig. Hudi boji v Sanghaju trajajo še vedno. Japonska letala bombardirajo kitajske čete, ki so nameščene v okolici severnega koludivora v Sanghaju. Trdnjava Vosung je odgovarjala na streljanje, ki so ga otvorili japonski rušilci, in trdijo Kitajci, da so potopili en japonski rušilec.

Današnji boji v Sanghaju so zelo ogrožili mednarodno naselbino. Granate so poškodovale več hiš, ranjene so bile tri osebe in mednarodna policija se je morala preseliti iz poslopja, na katero so padale goste granate. V posebno veliki nevarnosti so prebivalci otoka Gougha, ker so tam ogromni tanki petrolejskih družb. Dve granati sta padli neposredno pred velike tanke, k sreči pa nista eksplozirali. Angleške in ameriške ženske in otroci

Stalin izrazil proti vsaki sovjetski intervenciji v kitajsko-japonskem sporu, pri čemer se je skliceval na usodne posledice, ki jih je rodila rusko-japonska vojna za kristični režim.

Vzhodnokitajška železnica ni ogrožena

Moskva, 3. febr. Ig. V Moskvi se oficijno demantirajo govorice o tem, da bi bil železniški promet v Sibiriji in na vzhodno-kitajski železnici ustavljen ali da bi bil moten. Dosedaj se vrši promet popolnoma normalno na vsej progi Vzhodno-kitajske železnice.

so danes zapustile Nanking. Ostali so tam samo trgovci in misijonarji.

Japonska dosedaj ni odgovorila na predlog štirih držav, ker se hoče japonski kabinet poprej pesvelovati z izkušenim 95 letnim japonskim državnikom princem Saionojim, ki je bil prej poslanik v Londonu, Berlinu in na Dunaju. Angleški zunanji minister sir John Simon, katerega je danes v poslanski zbornici zopet interpeliral v kitajskem vprašanju voditelj opozicije Lansbury, je izjavil, da je položaj v Sanghaju še vedno zelo resen. V mednarodni naselbini skrbijo vsi poveljniki za red in mir in je položaj v tem oziru zadovoljiv. Policija je zopet začela redno poslovanje. Angleška vlada še pričakuje odgovora iz Tokia in je dosti upanja, da bo nastop štirih velesil imel vsaj nekoliko uspeha.

Seja narodne skupščine

Belgrad, 3. febr. 1. Danes dopoldne se je narodna skupščina sestala k redni seji, med tem ko je senat ostal še na počitnicah, dokler mu narodna skupščina ne bo predala zakonskih predlogov, ki jih je sama obravnavala, v daljnji postopek v smislu ustavnega zakona in poslovnega reda. Današnji seji je predsedoval dr. Kumanudi. V začetku je bil prečitan zapisnik zadnje seje, nato pa se je vršilo čitanje raznih predstav, ki so prispale na naslov narodne skupščine. Poslanec Dragoš Leovac je podal ostavko na poslanski mandat z utemeljitvijo, da je bil postavljen za državnega svetnika in da hoče ostati pri svojem novem poklicu. Prečitala se je tudi ostavka poslancev dr. Milana Simonovića in Koste Timotijevića, ki sta bila imenovana v senat. Na njuno mesto prideta nova poslanca Milutin Pešić in Vladimir Krstić.

Nato je tajnik dr. Jevremović predal narodni skupščini celotno vrsto zakonskih predlogov, ki so prišli narodni skupščini s strani trgovinskega in finančnega ministristva. Trgovinski minister je predložil sledeče zakonske predloge: zakonski predlog o srednjih tehničnih šolah, zakonski predlog o pomorski trgovski akademiji, zakonski predlog o ženskih obrtnih in strokovnih učiteljskih ter zakonski predlog o srednjih tehničnih in obrtnih šolah za moške. K temu predmetu se je dvignil trgovinski minister in predlagal, naj se za proučevanje teh zakonov izvolijo posebni parlamentarni odbori ad hoc. Ta metoda je predvidena v poslovniku narodne skupščine, ki dovoljuje konstituiranje vsakokratnih posebnih odborov mesto stalnih parlamentarnih komisij, kakor je n. pr. finančni odbor. Predsednik je takoj odločil, da bo izvolitev teh odborov izvršena na prihodnji seji kot prva točka dnevnega reda.

Nato je sledilo poročilo tajništva, da je finančni minister v smislu § 102 ustavnega zakona predložil narodni skupščini finančni zakon za proračunsko leto 1932-33, obenem z ekspozicijem finančnega ministra ter s sumaričnim pregledom vseh samoupravnih proračunov. Predlog finančnega za-

kona bo predan finančnemu odboru.

K tej točki bi bilo pripomniti, da ima narodna skupščina v smislu ustavnega zakona pravico, posamezne postavke v proračunu zmanjšati, ne more pa predlagati povišanja proračunskih postavk. Predlog finančnega zakona je torej v toliko definitivni, da ne bo prekoratil meje ne v dohodkih in ne v stroških, katere je s predlogom finančnega zakona postavila kraljevska vlada.

Za tem je prišlo na vrsto čitanje raznih prošenj in pritožb, ki so došle narodni skupščini. Pritožbe in prošnje prihajajo iz vseh krajev kraljevine od posameznih oseb kakor tudi korporacij ter bodo zaporedoma predane v premoštrvanje parlamentarnemu odboru za prošnje in pritožbe. Skupščina je nato še odobrila dopust obolelim poslancem, kakor je zaslila pritožbo proti poslancu Severju Varda, ki je še vedno župan v Sinju. Tarkajšnji učitelj Perković prosi, da se ga odstrani z enega ali drugega mesta.

Po teh uvodnih formalnostih je predsednik dr. Kumanudi prešel na dnevni red, ki je obstojal v edini točki poirdivne dnevnega reda. Predlagal je, naj se na bodoči seji narodna skupščina bavi z zasliševanjem poročila verifikacijskega odbora ter z izvolitvijo posameznih odborov za zgoraj navedene zakonske predloge. Ker je bil ta predlog sprejet soglasno, je dr. Kumanudi zaključil sejo, ki je trajala od 10.35 do 11. Prihodnja seja je določena za jutri dopoldne.

Seja kluba

Belgrad, 3. febr. — Popoldne se je sestel klub poslancev narodne skupščine k redni plenarni seji, na kateri je obravnaval tekoče posle ter začel proučevati razne zakonske predloge, ki pridejo pred narodno skupščino. Predstavnštvo kluba je sprožilo misel, da se obrne poslanski klub s proklamacijo na jugoslovanski narod. Vse podrobnosti tega predloga se bodo proučevale na prihodnjih sejah, ki jih bo sklicalo narodno predstavništvo.

Belgrajske vesti

Belgrad, 3. febr. AA. Nemški poslanik na našem dvoru v Beogradu je odpotoval za krajšo dobo v Nemčijo na dopust. Za njegove odsotnosti bo vodil posle poslanštva poslanski svetnik v. Jansohn kot odpravnik poslov.

Belgrad, 3. febr. 1. Za veterinarske svetnike so imenovani: pri banski upravi v Novem Sadu Koloman Tratner, v Dudem selu Anton Viden, pri banski upravi v Zagrebu dr. Veljko Poljak, v kotarskem okraju Ivan Kobentar, za obmejne veterinarskega pristava v Veliki Mikiđi je imenovan dr. Zvonko Zemljic.

Maribor za siromake in brezposelne Velik uspeh koncerta pomožne akcije

Maribor, 3. februarja. Maribor za Maribor — pod to devizo se je vršila nocojšnja koncertna prireditve v korist pomožni akciji, ki je bila po programu, po ogromnem številu sodelujočih in po obisku občinstva nekaj za naše mesto edinstvenega. Nastopili so samo mariborski umetniki, mariborska pevska družina, mariborski godbeniki ter izvajali v pretežni večini skladbe v Mariboru delujočih skladateljev. Skoro vse mariborske družabne in karitativne organizacije so se zavzele za razprodajo vstopnic in tako je dosegla prireditve popoln moralen in finančni efekt. Union-ska velika dvorana je bila nabito polna najrazličnejšega občinstva. Družabne osebnosti, predstavniki cerkve, civilnih oblasti, vojaških oblasti, industrije, trgovine, meščanstva, uradništva, dijaštva, pa tudi onih slojev, ki si so morali naravnost pritržiti od ust za vstopnico, so se udeležili koncerta. Vse je bilo nocoj zastopano ter pokazalo se je, da se bilo zlato srce v Mariboru in je prebivalstvo še pripravljeno, sodelovati za svoje najbednejše sosesčane. Med množico obiskovalcev koncerta smo opazili pomembnega škola dr. Tomažiča, mestnega načelnika dr. Lipolda s soprogom, bivšega župana dr. Juvana s soprogom, predsednika okrajnega sodišča dr. Žiberja, banskega svetnika Poljanca, polkovnika Radičevića in Lučiča, okrajnega načelnika dr. Hacinca, stol-

Japonski škandal z opijem

Zeneva, 1. februarja.

Ni nobenega dvoma več, da je Svet ZN v vojni, ki je izbruhnila med Japonsko in Kitajsko, popolnoma odpovedal. Zadnje seje se više strogo tajno. Gotovo je toliko, da so se tudi v Zvezi razmere zelo poostrile. Toda celo vprašanje zadobiva sedaj že drugačno lice.

Kakor znano, je Japonska vzela za povod svoje nasilne ofenzive na Kitajsko ozemlje umor japonskega oficirja Shintaro Nakamura. Kaj je bila zgodovina tega čina, dosedaj nismo ničesar zvedeli. Zvedelo se pa zaradi tega ni, ker ima Japonska tehne vzroke, da molči. Pač pa je angleška izdaja lista »Osaka Mainichie« od 1. novembra 1931 prinesla v skrivnostno zadevo nekoliko več jasnosti. Po poročilu iz glavnega stana mukdenske armade, ki ga je objavil generalni tajnik »The National Anti-Opium Association of China« 16. decembra 1931, je razvidno, da stotnik Nakamura ni bil prijel le zaradi špijonaže, temveč v prvi vrsti zaradi tega, ker je nosil s seboj precejšnje množice heroina. Ta izredno močan produkt opija je dragocen in ga s posebno poželjivostjo iščejo oni, ki so zapadli uživanju opija. Heroin v kovčkih japonskega stotnika je imel namen, pridobiti mongolske kneze, ki so strastni uživalci opija, da bodo bolj naklonjeni japonskemu prodiranju.

Kaj pa ima opij opraviti z japonsko ofenzivo? »Antioptiumbureau« v Zenevi, ki stoji pod vodstvom Spanca Bianco, ki je spoznal trgovino z opijem na Kitajskem, kjer se je mudil 25 let, je 28. januarja 1932 objavil celotno poročilo kitajske protioptijske organizacije. Kina se brani opijeve kuge in je začela veliko propagando med narodom proti temu strupu. Obratno pa vleče Japonska ogromne dobičke iz trgovine z opijem. Iz Blacovega poročila je jasno razvidno, da vsaj 75 procentov Japoncev, ki so v Mandžuriji in na Kitajskem, živi posredno ali neposredno od trgovine z opijem. Ta visoka ocenitev ne izhaja od kitajske strani, temveč iz japonskega vira. Podaj jo je Kikuchi, tajnik »Association for the Prevention of Opium Evils of Japan«. Takoj, ko so Japonci zasedli Mandžurijo, so vpeljali državni monopol na opij, kakor svojčas na Formosi. V Mukdenu, Čang-čovu, Cinanu, Tienčinu, Amoyu so bile takoj otvorene velike prodajalne opija, in sicer pod konzularnim nadzorstvom Japoncev. Ta trgovina docela nasprotuje kitajskemu zakonu. Samo v Mukdenu je v japonski koncesiji do 200 takih prodajal, ki stoje pod zaščito japonske vlade. Isto je v drugih mestih, kjer živi na tisoče uživalec opija, ki jih izrabljajo in izmagovaljo japonski trgovci.

Kitajska je sedaj dvignila javno obtožbo, da Japonska oficijelno pospešuje trgovino z opijem. V tej luči ima umor japonskega stotnika čisto drugačno ozadje. Nakamura je pri zaslišanju priznal, da je imel nalogo opazovati dela na kitajskih železnicah in tudi to, da je imel veliko heroina pri sebi, o čigar uporabi pa ni hotel dati nobenega poročila.

Tako škandalozno stoje stvari v Vzhodni Aziji. Svet ZN je imel na ducate seji proti trgovini z opijem, pri katerih so poleg izvedencev očividno sedeli tudi sami trgovci in fabrikanti opijevih preparatov. Japonci blamirajo kar naprej Zvezo narodov, in vsaka blamaza je hušja in nesramnejša.

Verjetno, da bo v svoji popolni nemoči ZN poslala zopet kako — komisijo.

Zatiranje katoliškega tisha

Madrid, 3. febr. AA. Po končani seji ministrskega sveta je predsednik vlade Azana izjavil, da je bil na ministrski seji odoben sklep notranjega ministra, s katerim se prepove do nadaljnjega izhajanje lista »El Debate«. »El Debate« je katoliški dnevnik v Španiji. — Op. ur.

Madrid, 3. febr. AA. Jutri izteče rok, ki ga je španska vlada dovolila jezuitom za skupno življenje. Država bo z jutrišnjim dnem prevzela imetje jezuitske družbe.

Mednarodne smuške tekme v Kranjski gori

Kakor lani, tako tudi letos snežne razmere niso ravno najbolj ugodne. Snega v izobilju imajo samo višje od Jesenic. Povsod drugod je slabo. Mednarodne tekme so bile prvotno razpisane za Maribor. Tampak so pa tako slabe snežne razmere, da se tekmovalci ne bi mogli v redu izpeljati. Zveza noče mednarodnih tekem preložiti tako kot lani, ker ne bi v tem slučaju inozemci poslali teh tekmovalcev, kot so jih sedaj že prijavili. Na večrinski seji je Zveza sklenila, da prenese tekme v Kranjsko goro. Ta sklep je močala Zveza napraviti, ker ni mogoče tekmovalca prirediti v Mariboru, ker je velika škoda, kajti toliko gledalcev, kot bi jih bilo v Mariboru, ne bo v Kranjski gori.

nega župnika msgr. Umeka, finančnega inšpektorja dr. Sedlarja, šefa mestne policije Geržniča, gimnazijskega ravnatelja dr. Tomiška, proto Trbojeviča, podžupana Golouha in še veliko število drugih odličnih osebnosti.

Uvodno besedo je spregovoril župan dr. Lipold, nato pa je govoril dirigent Maribora g. Gasperič, ki je razložil program koncerta, kakor je gledališki igralec Vladimir Skrbinašek recital pesem mariborskega pesnika Glaserja »Mariborska legendae«. Sledilo je izvajanje obširnega programa, o katerem bomo še poročali. Koncert je prenašal tudi Radio Ljubljana. Poleg moralnega uspeha moramo naglasiti pred vsem finančni efekt prireditve. Velika za slugo za to so si pridobili nastopajoči umetniki, pevski zbori in godbeniki z dirigenti, dalje pivovarna »Union«, ki je dala dvorano s kurjavo in razsvetljavo vred brezplačno na razpolago, koncertni biro Glasbene Matice z g. Kunstom na čelu, ki je koncert tehnično organiziral, profesor Kos, ki je napravil osnutek za letake in originalno lesorezo s programom, dalje dame, ki so se žrtvovala za predprodajo vstopnic in končno vodstvo Pomožne akcije — vsi, ki so sodelovali zgolj v nesebičnem stremljenju, pomagati trpečim in bednim. In končni efekt je skoraj 25.000 Din dohodkov, ki se bodo običajno poznali blagajni Pomožne akcije.

Uredba o dnevničarskih nagradah

Belgrad, 3. februarja. AA. Prosvetni minister je na podlagi § 166 uradniškega zakona z dne 31. marca 1931 predpisal uredbo o dnevničarskih nagradah v resoru prosvetnega ministristva. Uredba se glasi:

Člen 1.

Nagrade dnevničarjev se določajo po vrsti službe in po draginskem razredu, v katerem so bili postavljeni, takole: Začetna nagrada v I. II. in III. draginskem razredu mesečno: 1. dnevničarjem, ki opravljajo službo zvanikov glede na kvalifikacijo do 1100, 850 in 750 Din; 2. dnevničarjem, ki opravljajo službo služiteljev do 950, 850 in 750 Din; 3. dnevničarjem s strokovnimi kvalifikacijami, kadar opravljajo službo po teh kvalifikacijah do 1200, 1100 in 1000 Din; 4. dnevničarjem s popolno fakultetno izobrazbo, kadar opravljajo službo, ki odgovarja tej kvalifikaciji do 1400, 1300 in 1200 Din.

Člen 2.

Po dveh celih letih brezhibne službe se nagrada lahko poviša, in sicer: a) dnevničarjem pod 1. za 50 Din; b) dnevničarjem pod 2. za 40 Din; c) dnevničarjem pod 3. za 60 Din; d) dnevničarjem pod 4. za 80 Din.

Člen 3.

Dnevničarji, ki so na dan uveljavitve te uredbe v državnih službi z večjo nagrado, obdržijo do-aeđanje nagrado, roki za povišanje nagrade pa se jim naj računajo od dne imenovanja in od najvišje začetne nagrade, predvidene za določeno vrsto službe v razpredelnici čl. 1.

Belgrad, 3. febr. 1. Na državni trgovski akademiji v Ljubljani je nastavljen za uradniškega pripravnika Vladimir Černe, na drz. tehnični šoli v Splitu za profesorja v 7. skupini Ivan Planinc, za predmetnega učitelja drz. obrtne šole v Sarajevu je imenovan Ivan Beljčan.

Nemčija - naš največji dobavitelj

Ko smo lani priobčili statistiko našega uvoza po posameznih državah, je bila tedaj Češkoslovaška na prvem mestu, kateri je takoj sledila Nemčija. Zed naša smo po naraščajoči tendenci nemške trgovine sklepajoč ugotovili, da bo Nemčija v letu 1931 naš največji uvoznik. To prognozo potrjuje sedaj statistika naše zunanje trgovine za 1. 1931. V naslednjem podajamo podatke o našem uvozu v 1. 1930 in 1931, tako po skupni vrednosti kakor tudi glede na delež v naši trgovini:

	Uvoz		odstotek	
	1930	1931	1930	1931
Nemčija	1.221,4	925,4	17,55	19,28
Češkoslovaška	1.224,7	872,4	17,6	18,18
Avstrija	1.170,6	729,9	16,82	15,21
Italija	782,8	494,6	11,35	10,29
Anglija	411,8	315,5	5,92	6,57
Madžarska	405,5	252,0	5,88	5,25
Francija	269,1	210,6	3,87	4,39
Unija	285,4	199,8	4,10	4,16
Švica	111,0	125,9	1,60	2,62
Brazilijs	134,9	96,9	1,94	2,02
Brit. Indija	159,9	88,1	2,30	1,83

Nadalje smo uvažali še iz naslednjih držav (v oklepajih podatki za 1. 1930.): Romunija 78,7 (22,7) milj. Din. 1,64% (3,2%); Holandija 76,1 (85,3) milj. Din. 1,59% (1,23%); Poljska 66,8 (113,5), 1,30 (1,63); Belgija 57,2 (67,8), 1,19 (0,97); Argentina 51,1 (61,4), 1,06 (0,88); Grčija 41,6 (52,1), 0,87 (0,75). Iz ostalih držav smo uvažili še: Turčija 9,7, Norveška 8,95, Kitajska 8,4, Španija 7,2, Kolumbija 6,4, Čila 4,0, Madagaskar 3,5 in Tunis 2,8 milj. Din.

Stanje Narodne banke

za ultimo januarja.

Pravkar je Narodna banka objavila svoj izkaz o stanju z dne 31. januarja 1932, iz katerega posamezno naslednje podatke: Zlata podloga banke se je najbrž radi nakupov zlata v tuzemstvu zvišala za 0,4 milj. Din na 1758,9 milj. Valute so padle za 6,05 na 2,13 milj. devize pa za 50,15 na 287,8 milj. Din. S tem so devize dosegle svoje najnižje stanje po stabilizaciji dinarja. Tako velikega odтока deviz še dolgo nismo imeli. Zaradi tega je devizna in zlata podloga Narod. banke padla za 55,9 na 2048,97 milj. Din. Tudi devize izven podloge so se zmanjšale za 3,9 na 82,9 milj. Din.

Posojila banke izkazuje slejkoprej padeč, in sicer za 8,3 milj. Din. Lombardna posojila so padla za 2,8 na 276,8 milj., menična pa za 5,5 na 1039,2 milj. Din.

Prejšnji predjudni državi so se povečali za 0,4 milj., dočim so začasni predjudni glavni državni blagajni narasli za 80 milj. Din na 380 milj. Din.

Obtok bankovcev je narasel zaradi potrebe utluma za 33,1 na 4944,8 milj. Din. Istočasno so se zmanjšale obveznosti po vidu za 128,1 na 698,9 milj. Din. Najbolj so znatno padle državne terjatve, ki so nazadovale za 76,9 na 56,15 milj. Din, nadalje računni drž. gospodarskih podjetij za 52,5 milj. na 56,15 milj. Din. Nasprotno pa so žiroračni še dalje narasli za 1,3 na 582,3 milj. Din.

Obveznosti z rokom so se povečale za 105,2 milj. na 907,6 milj. Dvig te postavke sedaj ni pripisovaliti menda toliko novim deviznim kreditom, ki so bili večinoma v tej postavki, ampak menda povečanju obtoka blaginjskih zapisov, ki je pri prejšnjem izkazu znašal okoli 120 milj. Din.

Vsota obtoka in obveznosti po vidu se je zmanjšala za 95 na 5643,7 milj. Din. Ker pa je istočasno padel tudi devizni sklad, so se skupno kritje zmanjšalo od 36,67% na 33,50%, zlato kritje pa je naraslo od 30,64% na 31,16%.

Glavne postavke izkazov Narodne banke so bile v mesecu januarju naslednje (vse v milj. Din):

	8. 1.	15. 1.	22. 1.	31. 1.
Zlato	1758,4	1758,5	1758,6	1857,9
Devize	332,8	315,7	338,0	287,8
Devize izven podloge	87,9	99,3	86,8	82,9
Eskont	1957,5	1946,9	1944,7	1939,2
Lombard	285,6	282,8	279,6	276,8
Državni predjudni	150,0	250,0	300,0	380,0
Obtok bankovcev	5206,2	5064,5	4911,7	4944,8
Državne terjatve	39,2	46,7	133,1	56,2
Žiro	558,4	566,6	581,0	582,3
Drž. gosp. podjetja	43,7	44,9	112,9	60,4
Obveznosti z rokom	764,8	770,0	802,4	907,6

OBRTNIŠKE ZADRUGE ZA SKUPNE ZBORNICE.

V torek dne 2. februarja se je vršil občni zbor Zadruga rokodelskih obrti v Trzinu. V nabito polni sobi gostilne Ruch je otvoril ob 9 dopoldne zborovanje g. načelnik Primožič. Po odpravitvi drugih točk dnevnega reda se je razpravljalo tudi o vprašanju skupnih ali ločenih zbornic. O tem vprašanju je zelo temeljito in stvarno govoril gosp. Ambrožič, član Zbornice TOI, obrtnik iz Ljubljane g. Sitar, odbornik domače zadruge. O novem obrtnem zakonu je poročal g. dr. Jure Koc. Ko je dal načelnik predlog o zbornicah na glasovanje, so se vsi zborovalci soglasno izrekli za skupne zbornice.

Pred nekaj dnevi je imela zborovanje Zadruga izvozkov in avtotakšijev v Ljubljani. Občni zbor je otvoril g. načelnik Smrekar. Vsi člani te zadruge so se na zborovanju izrekli enoglasno za skupne zbornice.

Indeks cen v januarju. Indeks cen prof. Irvinga Fisherja za svetovni trg kaže neenotno sliko. Deloma so se cene ustale, deloma pa so padle dalje (v Uniji in Nemčiji). Indeks sam je bil naslednji (v oklepajih podatki za december 1931, podlaga so cene v letu 1928 kot 100): Severnoameriške Združene države 70,5 (72,4), Anglija 70,6 (70,6), Francija 75,7 (75,1), Nemčija 70,5 (72,4) in Italija 66,4 (66,1).

Donos trošarin in taks. Pravkar so objavljeni podatki o donosu trošarin in taks v mesecu decembru 1931. Trošarine je bilo plačano 78,1 (proračun 66,9, decembra 1930 73,6) milj. Skupno je bilo plačanih v prvih 9 mesecih prorač. leta 1931—1932 trošarine 595,5 milj. (1930—1931 662,9, proračun 592,25 milj.). Taks vovarinskih in splošnih je bilo plačanih v decembru lani 97,7 milj. (decembra 1930 85,6 milj.). Skupno so dale takse od 1. aprila 1931 do konca leta 1931 838,74 milj. Din, kar pomeni v primeru z odgovarjajočo dobo leta 1930, pade za 95,2 milj. Din.

Poziv denarnim zavodom. Ljubljana, 3. febr. AA. Kr. banska uprava razglasa: Bančni zavodi, regulativne hranilnice in kreditne zadruge, ki se niso ugodito okoliščin banke uprave I. št. 416/1 z dne 12. jan. 1932, v zadevi zadolžitve kmetijske prebivalstva, se pozivljajo, da dostavijo predmetna poročila banški upravi dravske banovine najkasneje do 12. februarja 1932.

Zivnorojska zadruga v Laskem. Kakor znano, se je pred letom osnovalo društvo Samopomoč, ki je imelo namen: zavarovanje živine in pomagati zivnorojcu v slučaju nesreče. Za društvo je bilo

	Izvoz		odstotek	
	1930	1931	1930	1931
Italija	1.919,4	1.198,7	28,31	24,97
Češkoslovaška	556,1	743,0	8,20	15,40
Avstrija	1.198,8	727,3	17,68	15,15
Nemčija	790,7	543,3	11,66	11,31
Madžarska	486,8	317,7	7,18	6,32
Grčija	410,0	256,8	6,05	5,35
Francija	283,1	192,7	4,18	4,01
Švica	178,5	138,4	2,63	2,88
Anglija	104,4	96,4	1,54	2,01
Romunija	200,1	90,5	2,95	1,89
Spanija	70,8	68,3	1,04	1,42

Nadalje smo izvažali še v naslednje države (v oklepajih podatki za 1. 1930.): Poljska 50,0 (48,7), milj. Din. 1,04% (0,73%); Unija 49,3 (57,8), 1,03 (0,85); Tunis 49,1 (26,3), 0,91 (0,39); Argentina 25,0 (43,3), 0,52 (0,64); Sirija 23,5 (17,2), 0,49 (0,25); Albanija 22,6 (18,6), 0,47 (0,27). Končno je šel naš izvoz še v te države: Holandija 21,8, Egipt 21,1, Alžir 18,3, Kanarski otoki 13,0, Brit. Indija 11,4, francoski Maroko 11,3, Kitajska 9,2, Turčija 8,85, Južna Afrika 8,8, Malta 5,3, Tripolis 4,7, Bolgarija 4,2, Dodekanes 3,0, Švedska 2,5 milj. Din.

Iz te statistike je razvidno, da je naš izvoz v Češkoslovaško tako absolutno kakor relativno zelo narasel, kar je pripisovati v glavnem uveljavljenju trgovinske pogodbe s to državo. Pa tudi izvoz v nekatere druge države se je obdržal na razmeroma znatni višini, odnosno, se celo povečal. Zanimivo je, da sta državi z razvrednoteno valuto: Anglija in Španija, obdržali svojo pozicijo v naši izvojni trgovini.

tudi po drugih krajih Slovenije precej zanimanja. Po enoletnem obstoju se je pokazalo, da je z ozirom na sedanje nizke cene živine obstoj društva brez večjih podpor od strani banovine in občin nemogoč. Vred tega je v nedeljo dne 31. januarja sklenilo društvo likvidirati, pa ustanoviti Zivnorojsko združenje, katere prevzame tudi vse premoženje društva »Samopomoč«. Zivnorojska zadruga bo imela predvsem namen potom selekcije izboljšati plemne živine v okraju. Načelnikom zadruge je bil izvoljen Bantar Karel, pos. na Dolu pri Hrastniku, preds. nam. Rož Ferdo, pos. v Hrastniku, tajnik Zupan Ivan, kmetijski referent v Laskem, blaginik Poteko Martin, pos. Jagode. Odborniki so sledeči: Kurnik Blaž, Govec, Segan Miklavž, Rečica, Deželak Matevž, Lože, Lapornik Vinko, Gora, Šmid St. Jurkloster, Drakler Fran, Sirie, dr. Jerina Franc, Leško, Orožen Martin, Turje, Bricelj Franc, Gabersko, in Bobovečki Anton, Polana.

Delnice obrtne banke, Pretekli teden so bile na belgajski borzi ekskluzivno prodane delnice Obrtne banke kralj. Jugoslavije po tečaju 190 Din (pri nominalni 200 Din). Pripominjamo, da so bile predpretekli teden prodane na borzi delnice Privilegirane agrarne banke po tečaju 100 Din za komad pri nominalni 500 Din.

Vpis v trgovinski register. Produkcija »Profita«, brata Klinar, Celje, javno skladišče: Vaško Andrej, trgovina z deželnimi pridelki, Isakovca-Belčinci; Tovarna ogledal in brušenega stekla, Kristal, v Mariboru, podružnica v Splitu: Jugokristal, d. z. o. z., Maribor (200.000 Din. poslov. Rosner Marko, Leeb Vilko); Schell in drug, tovarna blagin, d. z. o. z., v Mariboru (100.000 Din. poslov. Jarebič Franc, Polženc Ivan); Weiss in Geder, trg. z živino itd., Solina; Bauman Josip, veletrgarnja itd. Strihovec. Preravnalno postopanje je uvedeno o imovini Koprč Draga, izvoze v Mariboru. Aleksandrova c. (reka: 7. febr. in 2. marca), nadalje je uvedeno o imovini tvrde F. Perkič in Polak, tvornice perila v Mariboru (reka 2. in 7. marca 1932).

Borzo

Dne 3. februarja 1932.

Denar

V današnjem deviznem prometu ni prišlo do posebnih izpremenb. Promet je bil srednji in je vse zaključene devize dala Narodna banka.

Ljubljana, Amsterdam 2263,54—2274,90, Berlin 1329,21—1340,01, Bruselj 789,74—787,68, Curih 1096,15—1101,65, London 194,25—195,85, Newyork 56,0534—5633,60, Pariz 221,19—222,31, Praga 166,83—167,24, Trst 284,51—286,91.

Zagreb, Amsterdam 2263,54—2274,90, Bruselj 789,74—787,68, London 194,25—195,85, Milan 284,51—286,91, Newyork 56,0534—5633,60, Pariz 221,19—222,31, Praga 166,83—167,24, Curih 1096,15—1101,65.

Skupni promet brez kompenzacij 3,4 milj. Din. Belgija, Amsterdam 2263,54—2274,90, Berlin 1329,21—1340,01, Bruselj 789,74—787,68, Curih 1096,15—1101,65, London 194,25—195,85, Newyork 56,0534—5633,60, Pariz 221,19—222,31, Praga 166,83—167,24, Trst 284,51—286,91.

Curih, Belgrad 9,05, Pariz 20,18, London 17,76, Newyork 513,25, Bruselj 71,50, Milan 40,50, Amsterdam 206,50, Berlin 121,45, Stockholm 99,50, Oslo 98,50, Kopenhagen 97,50, Sofija 3,72, Praga 15,18, Varsava 57,35, Atene 6,55, Carigrad 2,45, Bukarešta 3,05, Helsingfors 7,75.

Dunaj, Dinar notira: valute 12,50.

Vredn. tni papirji

Tendencja na tržišču državnih papirjev se je izpremenila. Postala je čvrsta in so tečaji zelo narasli. To se je opazilo že včeraj na belgajski in zagrebški borzi. Tudi danes so tečaji ponovno narasli. Na zagrebški borzi so se tečaji 7 in 8% Biera izenačili. Promet je bil na zagrebški borzi tale: vojna škoda 5000 kom., 8% Bler, pos. 4000 dol., 7% Bler, pos. 4000 dol., 7% Bler, DHB 1000 dol., begl. obvez. 200.000. Belgajška borza pa je imela tale promet: vojna škoda promptna 1846 kom., za februar 300 kom. in marec 200 kom., begl. obv. 144.000 in 7% Bler, pos. 3000 dol. Nadalje je bilo zaključenih pet delnic Narodne banke.

Ljubljana, 8% Bler, pos. 59 bl., 7% Bler, pos. 48 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb, Drž. pap.: 7% invest. pos. 57,50—60, agrarji 20—31, vojna škoda kasa 262—268 (257, 260, 262, 265), 2. 257—258 (258, 255, 252, 256, 259), 8% Bler, pos. 48—49 (47,50, 48, 49), 7% Bler, pos. 48,50—50 (49), 6% begl. obv. 40—42 (40, 40,50, 41).

Belgrad, Narodna banka zaklj. 4950, 7% inv. pos. 58 den., agrarji 32 bl., vojna škoda 263—265 (254, 263, 265, 263, 262, 265), 2. 257—259 (265, 258), 8% zaklj. 261, 6% begl. obv. zaklj. 43, 44, 42,50, 42,75, 43, 7% Bler, pos. zaklj. 48,50, 49,50, 7% pos. Drž. hip. banke 50 den.

Dunaj, Podon.-savska-jadren. 98,50, Wiener Bankverein 11,50, Escomptes, 115, Aussiger Chemische 132,50, Mundus 105,25, Alpine 13,90, Trboveljska 34, Kranj, ind. 39.

Žitni trg

Novi Sad, Vse neizpremenjeno. Tendencja mirna. Promet: 34 vagonov.

Mednarodne smučarske tekme

Samo še en dan nas loči od naše največje zimsko-sportne prireditve, državnega prvenstva. Prošlo nedeljo in praznik so naši smučarji tekmovalci zadnjič preizkusili svoje moči. Obe podzvezi sta priredili svoja prvenstva. Dva središča smučarstva — Mojstrana in Kranjska gora — sta bila porizišča, kjer so nastopili naši domači tekmovalci. Klubi, kakor tudi podzveze in Zveza, so videli, kaj lahko od naših tekmovalcev pričakujejo. Ko so se lani vršile mednarodne tekme, večina naših tekmovalcev ni bila dobro pripravljena. Letos je drugače. Naši najboljši so v izv. stni formi in so morali stari skanoni, predno so si priborili lokalna prvenstva, premagati nevarno konkurenco. Med 50 tekmovalci postati prvak, pač ni lahka stvar!

Dosedaj je bil edini naš rep. ezistent Josko Janša. Letos smo pa odkrili precej novih talentov in tudi mlajši so že dorasli. Lepo število tekmovalcev je tu, da se nam ne bo treba bati inozemske konkurence. Še nekaj je. Pri zadnjih prvenstvih tekam so tekmovalci dobili spoznanje, da naše skakalnice. Pri mednarodnih tekam ne bo dolgih skokov, ker so skakalnice premajhne. Odločevala bo za zmago le telesa in boljša drža. Inozemci si zmague ne bodo priborili z daljšimi skoki, temveč samo z lepimi skoki. Radi tega imajo naši lantje več upanja na zmago kot lani. Poleg Janše, ki letos ne bo tekmoval v kombinaciji, temveč samo v teku, imamo Šramla, Oitza, Knapa, Dečmana, Jakopiča, celo ing. Janša bo tekmoval. Tudi za tek je precej tekmovalcev, ki se bodo dobro odrezali. Bervar, Jenko, Janša, Godec itd. Lepo število dobrih tekmovalcev bi še lahko našli. Inozemski tekmovalci bodo naleteli na ostro domačo konkurenco! Državno prvenstvo si letos Cehi ne bodo z lahko priborili.

Ne samo radi močnejše domače konkurence, tudi inozemske tekmovalne ekipe bodo močnejše. Lani Nemci sploh zastopani niso bili. Našega državnega prvenstva so se nameravali udeležiti na

France Veber:

Glas in telo

O dosedanjih udeležbi pri mojih poizkusih v radiju.

Ko sem napovedal svoje poizkuse, sem seveda slušatelje našega radija obenem naprosil za čim večje dejansko udeležbo pri teh poizkusih. Bistvo tega udeleževanja je v sledečem. Poizkusne osebe nastopajo pred mikrofonom ter se predstavlajo poslušalcem tako, da n. pr. kaj prosto govorijo, se z menoj pogovarjajo, kaj čitajo ali pojejo. Jaz pa jih od časa do časa prekinjam in pozivam poslušalce, naj določijo posamezne telesne posebnosti nastopajočih oseb (n. pr. spol, starost, postavbo itd.). Glavna naloga tistih, ki se teh poizkusov udeležujejo, je torej v tem, da predvajane poizkuse redno poslušajo in mi na moja vprašanja enako redno odgovarjajo; pri tem jim je samo na to paziti, da odgovarjajo zares po prvem vtisu in ne po dolgem premišljevanju.

Priznati moram da sem prejel koj v pričetku izredno veliko število prijav za naprošeno udeleževanje: ni večjega kraja v naši ožji domovini in tudi ne stanu ter socialnega položaja, ki bi pri teh prvih prijavah ne bil zastopan. Vendar se je v krajevnem pogledu odzvala v večji meri biva Kranjska nego Štajerska; vzrok bo menda v različnih pogojih za ugodno sprejemanje naše postaje. V stanovsko-socialnem pogledu pa me je razveselilo dejstvo, da so se v velikem številu odzvali tudi najširši sloji našega naroda (n. pr. mali obrtniki, delavci, kmetje); tudi iz vrst našega učitelstva je bilo kaj mnogo prijav. Seveda sem bil tudi sam prečuden, da to število dejanski ne bo trajno: človek je že tak, da se v trenutku hitro navduši in nato, ko gre zares, enako hitro popusti. Vendar lahko danes, ko imam za seboj že osmi poizkus, trdim, da mi je ostala vsaj dobra tretjina vseh prijavljenov tudi dejanski zvesta in da se v omenjenem smislu udeleževateljev teh poizkusov dobro dva odstotka vseh abonementov našega radija: enako je tudi ostalo razmerje glede pestrosti po starosti, spolu, stanu in socialnem položaju udeležencev. Prav posebej naj se omenim trajno udeležbo nekaterih naših rudarjev v tu- in inozemstvu.

Kakor z različnih strani slišim in kakor se mi tudi pisмено poroča, imam tudi mnogo stihih udeležencev, ki moja poizkusna predvajanja pač z zanimanjem poslušajo, a mi nič ne odgovarjajo. Temu sta v glavnem kriva dva razloga. Velik del teh molčečih udeležencev se boji, da bi jih njihovi odgovori ulegli »raztrganki« kot manj dobre ali spleh nezmogne opazovalce človeškega glasu. Torej strah pred blamažo! Ostanki takih udeležencev pa — po načinu prošle Kurentkove Nežke — tako rekoč že naprej ves, da se iz samega glasu ne da nič »uganiti« in da je zato tudi vse odgovarjanje le brezplodno tratenje časa. Torej tista namišljena vsevednost ki temelji na predsodku in ne na opazovanju dejstev! Naj samo še na kratko omenim, kako malo sta oba ta razloga stvarno utemeljena.

Pri teh poizkusih prvič ne gre za nikako »hvalno« vpoštevavanje tako zvnih pravilnih odgovorov in za nikako »manj hvalno« uvaševanje nepravilnih. Nasprotno, že dosednji poizkusi so celo obistinitelj slučajev, ko udeleženci vnaprej nepravilni odgovori biti važnejši nego pravilni. N. pr. v enem slučaju se je pri poizkusni osebi z globoko donečim basovskim glasom in stari 60 let večina poslušalcev odločila za starost 30—35 let, pri dvajsetletni mladenci s srebrnozvončim visokim glasom pa za starost 30—52 let. Ta slučaj da o mladostni in starostni strani našega glasu mnogo več misli nego bi bilo to možno tedaj, ako bi se, kakor bi to vsak pričakoval, pri prvi osebi bila odločila večina za večjo starost, pri drugi pa za manjšo. A tudi brez ozira na take posebne slučaje so za pravi uspeh

Budimpešta. Tendencja slaba. Promet omejen. Pšenica marec 12,38—12,68, zaklj. 12,36—12,38, maj 13,11—13,34, zaklj. 13,11—13,15, rž marec 14,05—14,15, zaklj. 13,84—13,86, maj 14,50—14,72, koruza maj 14,35—14,55, zaklj. 14,32—14,55.

Winnipeg. (Začetni tečaj.) Pšenica maj 63,625, julij 65, oktober 66,25.

Chicago. (Začetni tečaj.) Pšenica marec 57,125, maj 59,875, julij 60,25, sept. 61,625, koruza marec 38,125, maj 40,625, julij 42,75, sept. 44, oves maj 26, julij 25,625.

Živina

Ljubljanski živalski sejem 3. febr. 1932. Zaradi lepega vremena je bil dogon na prvi mesečni sejem znaten. Dogon je bil naslednji (v oklepajih število prodanih glav): 160 (16) konj, 77 (17) volov, 86 (28) krav, 17 (10) telet in 66 (45) prašičkov za rejo. Cene so ostale neizpremenjene kakor na prejšnjem sejmu: voli 1. 5—5,50, II. 4—4,50, III. 3—4, krave debele 4—4,50, klobasice 2—3, teleta 6—7 Din za kg žive teže. Nadalje so bile cene prašičkov za rejo 80 do 100 po komadu.

prvotno določeni termin, ko so bile pa tekme preložene, so odpovedali udeležbo. Letos pa tekmo pod nobenim pogojem ne bodo preložene. Nemci pošljejo zato najboljši, kar imajo. Müller je večkratni državni prvak in brez dvoma najboljši Srednjeevropec v kombiniranem tekmovalstvu. V Oberhofu na prvenstvu F. I. S. si je priboil 9 me-s 402,30 točkami. (Prvi je bil Norvežan Grötums-brantor s 439 točkami). Bil je prvi Srednjeevropec za Norvežani, ki so zasedli vseh osem prvih mest. V teku na 18 km je Müller lani na nemškem drž. prvenstvu prišel drugi na cilj v času 1:25:55 za Fincem Jarvelen, ki je progno pretekel v 1:24:42. Drugi nemški tekmovalci bo Leopold iz Breslave. Tudi ta je ptič. V Oberhofu je bil lani na 17 km prvi Srednjeevropec. Na cilj je prišel v 1:20:27 (Grötumsbrantor je bil prvi v času 1:23:43). Tretji zastopnik Nemčije bo Vili Bogner iz Monakova. Tudi izvrsten tekmovalci. Ti trije so najresnejši konkurenti za prvo mesto.

Nekoliko slabše tekmovalce pošljejo Cehi. Svoje najboljši so poslali na Olimpijado v Lacko Placide. Vendar tudi teh starih preizkušenih borcev ni podcenjevati. Vrana, Lukeš in mlajši Nemecy so se že večkrat borili za čast češkega smučarstva.

Kot tretji so naši sosede, Avstrijci. Tudi ti imajo veliko izbiro po vrstnih tekmovalcev, zlasti v kombinaciji. Dosedaj sta se prijavila Königig in Keglvič, dva izvrstna tekača in skakača. Avstrija bo letos veliko boljše zastopana, kot je bila lani. Gotovo bodo prišli še nekateri koroški tekmovalci. Ni izključeno, da pošljejo svoje tekmovalce tudi Poljaki.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas - 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službeiščejo

Beseda samo 50 par

Krojaštva

se želi izučiti nadarjen, vesten in priljuden gluho-nemec, ki govori zelo dobro. Pojasnila daje »Podporno društvo gluhome-mih«, Zaloška cesta 5.

Mlado dekle

pridno in pošteno, z de-že, želi službo pri kakšni krščanski družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1404.

Mlinar

prvovrstna moč, išče slu-žbo ev. vzame tudi mlin v najem. Ponudbe pod »Mlinar« št. 1403 na upra-vo »Slovenca«.

Mesarski pomočnik

in prekaževalec išče slu-žbo takoj ali pozneje. Na-slov pove upravo »Slo-venca« pod št. 1402.

Službodobe

Beseda samo 50 par

Služkinjo

pridno, pošteno, zvesto, za vsa dela v privatni hiši, poleg kuharice — iščem. Dekleta, ki so že služila, naj pišejo na upravo »Slo-venca« pod »Poštenje« št. 1396.

Pouk

Beseda samo 50 par

Strok. kraj. učit.

Mestni trg 5/II.

Čamernikova

šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblast. koncesioni-rana. Prospekt št. 16 za-štoni. Pišite ponj! Spre-jem učencev vsaki čas.

Denar

Beseda samo 50 par

Kot družabnik

primissima že obstoječega podjetja pristopim z več-jim zneskom, ako renta-biliteta jamčena. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Družabnik«.

Objave

Beseda samo 50 par

Oficire

bivšega B. H. L. R. 1, 2. Komp. prosimo za naslov radi važne informacije. Aloma Company — Ljub-ljana.

Stanovanja

Beseda samo 50 par

Stanovanje

komfortno urejeno, ob-stoječe iz 4 sob, z vsemi pritliklinami, v centru me-sta, se takoj odda v naj-em. Naslov v upravi »Slo-venca« pod št. 1348.

Separirano sobo

oddam gospodu v sredini mesta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1390.

Stanovanje

soba, kuhinja in pritlikline, se odda na Ježici št. 14, zraven pošte, za 250 Din, s 1. marcem.

Lepo veliko sobo

oddam. Kopalnica na raz-polažo. Kosin, Langusova ulica 11/I.

Soba s kuhinjo

v pritlikli se odda s 1. marcem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1355.

Soba in kuhinjo

oddam. Valentin Vodni-kova 15, Moste.

Dvosobno stanovanje

zraven vrt, odda za 500 dinarjev takoj Rojc, vila Jančigaj, Celovška 114 — četrti hiša od mitnice.

Meblovano sobo

s separiranim vhodom — oddam boljšemu gospodu. Naslov v upravi »Sloven-ca« pod št. 1354.

Za konservatorista-

učiteljskega iščem stan-ovanje (če možno s hra-no) v dobri katoliški družini proti plačilu ali poučevanju v glasbi in instruiranju v nekaterih predmetih. Ponudniki naj pošljejo svoj naslov s po-goji na upravo »Sloven-ca« pod »Konservatorist«.

Glasba

Beseda samo 50 par

Radio aparat

zamenjam za pisalni stroj ali foto-aparat. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1250.

Klavirji!

Tovarna in zaloga klavir-jev, prvovrstnih instru-mentov različnih tvrdk, kakor tudi lastnih izdel-kov. Poseben oddelek za popravila. Uglasevanje in popravila za konservato-riji, glasbeno matico in druge inštitute izgotavlja moja tvrdka. Gre na de-želo. Točna postrežba in zmerne cene — tudi na obroke. Izdelovalec klav-irjev R. Warbinek, Ljub-ljana, Gregorčičeva ul. 5, Rimska cesta 2.

Vnajem

Beseda samo 50 par

Lokal

z lepimi izložbenimi okni, v sredini mesta, se takoj odda v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1349.

ALI SE BOJITE USPEHA?

Nobena druga razlaga ni mogoča za to, da se še vedno niste pre-pričali, kaj zmorejete

NAŠI MALI OGLASI

za Vas osebno ali pa za Vašo trgovino. Posebno zdaj za predpust se Vam nudi ugodna prilika.

Mešano trgovino

dobro idočo, prevzamem na deželi okoli Ljubljane. Ponudbe pod »Večletno-vpeljano« št. 1023 na upr- »Slovenca«.

Lokal

s trafiko, pripraven za malo trgovino, v industrijskem kraju Slovenije, pri postaji in sejmišču, se od-da. Potreben kapital 10 do 20.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1385.

Vrt

se da v najem vrtnarju ali drugemu — v Mari-boru, Einspielerjeva ulica št. 22.

Kupimo

Beseda samo 50 par

Krhliškovo lubje

kupim. Ponudbe z naved-bo količine na Ant. Ster-gar, Kamnik.

Srečke, delnice,

obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadstr.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfsova ulica št. 3.

Angleški, češki

in nemški kamgarni po zelo nizkih cenah v trgo-vini O. Slibar, Ljubljana, Stari trg 21.

Gojzerce

na obroke

»TEMPO«, Gledališka ul. št. 4 (nasproti opere).

Fotoaparat

velik, nov — naprodaj. Maribor, Ciril Metodova 14, pritliklje, levo.

Naprodaj:

Bik, 18 mesecev star, ori-ginalen pingavec, jako lep, ter lepa težka breja krava. — Škerjanec, Ra-domlje.

Šivalni stroj

skoraj nov, po zelo nizki ceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1357.

Purane, kokoši

pitane, ugojene, zaklane, očiščene, 5 kg 73 Din — franko naročnik — raz-pošilja G. Drechsler, Tu-zla. Razpošiljam tudi žive.

Obrt

Beseda samo 50 par

Kašo

ješprej, alldovo moko vedno svežo oddaja na debelo veletrgovina

A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Sotra

najpreglednejša kartoteka Soklič, Maribor.

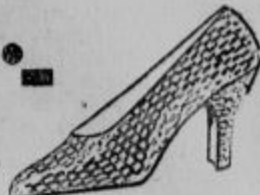
Čitajte in širite

»Slovenca«!

HUMANIK

nudi

95-
BROKAT

95-
ATLAS

LJUBLJANA, Dunajska cesta 1a.
CELJE Aleksandrova cesta 1.
MARIBOR, Gosposka ul. 17.

DRVA

10 vagonov lepih, suhih bukovih cepanib — nudim franko vagon — klaftra po 300 Din. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Kurja očesa

Zvečer nam kaj nogi 15—20 mi-nut v vodi, v kateri je raztopljena sol sv. Roka. Kurja očesa postanejo tako mehka, da odstranite lahko sredino, ki Vam povzroča bolečino, celo z roko, toraj brez noža ali britve. — Dobiva se v vsaki lekarni in drogeriji, glavna zaloga za Slovenijo: Drogerije Gregorčič, Ljubljana, ali pri glav-nem zastopniku Drogerija »Nada« V. Gabrič, Su-hotica, telefon 6-37.

Fotoamaterji! Povečave

od Vaših negativov Vam strokovno lepo in poceni napravi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je naš predragi brat, stric in svak, gospod

dr. Vladimir Rudež

zdravnik

dne 2. februarja 1932 za vedno zapustil.

Pogreb nepozabnega bo 4. februarja 1932 ob pol 16 iz mrtvaš-nice splošne bolnišnice v Mariboru na magdalensko pokopališče.

Maribor, dne 3. februarja 1932.

Žalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila.

TVRDKA »JUGOSPORT«, r. z. z. o. z. v Ljubljani, naznanja pretužno vest, da nas je za vedno zapustil nadvse zaslužni član nadzorstva, gospod

Alojzij Rasberger

trgovec in posestnik

Njegove zemeljske ostanke bomo spremili k Sv. Križu v četrtek 4. februarja ob pol 4 popoldne iz Strelške ulice (vhod na Stolbo).

Sveta maša zadušnica se bo brala v petek, dne 5. februarja ob 8 zjutraj v stolni cerkvi sv. Nikolaja.

Ohranimo mu časten spomin!

Ljubljana, dne 2. februarja 1932.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

»Videl boš, da se nismo motili. Rimljani tudi niso iz železa in potrebuje oddiha in počitka. Zdaj, ko jim konjeniki prinesejo vest, da nas niso še ugnali, si zlasti ne bodo upali v nov boj. Ker je treba tudi nam, da pridemo k sebi kot gre, da bomo lahko z vso silo pozneje udarili, ne izzivajmo! Vrnimo se v tabor in naše straže naj bodo pripravljene in izvidniki ved-no in budno na preži!«

»Pravi!« je rekel kralj in vrnili so se v taborišče, kjer so jim potekali dnevi in tedni in vesti, ki so jih prinašali izvidniki, so bile vedno iste: Rimljani mi-rujejo, samo ob Natisi imajo straže in eksploratorje pošiljajo iz Akvileje.

Nekega meglenega jutra pa so Epulovi izvidniki pritrali v taborišče dva rimska eksploratorja — ogle-duha. Bila sta Veneta in nič vojaškega ni bilo na nji-ma. Ko so ju zasliševali, sta spočetka trdovratno zanikala, da bi bila v rimski službi, a ko sta videla, da ni drugače, sta le priznala in Epulo je izvedel, da je bil v Akvileji kmalu po timavskih dogodkih tudi drugi konzul, ki pa je odšel, ko se je vrnil Manlius od Timava. In je še izvedel, da v Akvileji ne mislijo na nove boje, dokler ne dobijo novih legij, ki jih pa najbrže še ne bo tako hitro.

Veneta sta svojo službo in svojo izpoved, čeprav so bili Istri in Karni zadovoljni z njo, plačala z smrtjo in daleč v ravni ob Natisi sta visela v grozo drugim eksploratorjem...

Prišla je potem jesen s svojim deževjem in na

gore je zapadel sneg. Taborišče v Karusadijskem lesu se je izpraznilo, zakaj Epulo je vedel, da se Rimljani bojijo zime...

VIII.

Medtem, ko je čez Okro zatulila prva burja, da je zaječalo pod njo v karusadijskih lesovih, kot bi se tožeč oglašale v njih duše padlih prijateljev in sovraž-nikov in iskale trupla, ob katerih so se dolge dni in tedne in tedne gostile ujede in zveri, in so se ob njem-nem silnem žvižgu, ko na povelje, valovi sinjega zmaja buče dvigali in zgrinjali, kot bi se posmehovali človeški nemoči, ki ni upala z ladjo in čolnom iz pri-stanov, medtem ko je bila dežela Karnov in Istrov kakor da je izumrla in je le dim nad gradišči, ki se je stebnil in kolobaril in se je veter igral z njim, pričal o življenju, medtem ko so legijonarji v Akvileji uživa-li zimski počitek — je Roma še odmevala od istr-skih dogodkov. Vest o nepričakovani Manlijevi zmagi je bila vzbudila veliko veselje, ustavili so nadaljnje nabore in že zaprisežene vojake so odpustili, a ven-dar vsi se le niso pomirili.

»Io triumphe! Dobro je prerokoval še nerojeni otrok — avgur nad avguri bi moral biti, senat bi ga moral nagraditi!«

»In Martovo kopje je dobro zadelo!«

»Ob žrtveniku v oblakih so bili zbrani barbari, ki jih je poslalo na oni svet!«

»Sanguis je krhal sveti kamen in si polomil kljun!...«

»Živel konzul Manlius, živel, živel!«

Tako so bili veseli Manlijevi prijatelji in njihovi klienti, ki so skrbeli, da bi zabrisali med narodom mučni vtis, katerega je bila prva vest o sramotnem begu in porazu.

Ljudska tribuna Aulus Licinius Nerva in Caius Papirius Turdus pa sta ljudsko navdušenje za Manlija pritiskala k tlom, udušiti sta ga hotela, da konzul ne bi končno imel še poguma in bi zahteval, naj se mu dovoli triumf.

Ko se je bil že poleglet prvi hrup radi Istrov in je senat sklenil, naj se konzula Aulus Manlius in Mar-cus Brutus v Akvileji sporazumeta, kateri naj pride v Romo, da bi vodil nove volitve, sta ljudska tribuna ostro in z vso srditostjo napadala v svojih javnih govorih odsotnega Manlija. Ker sta bila oba konzula že v senatu potrjena za prihodnje leto kot prokonzula na svojih dotedanjih mestih, sta ljudska tribuna Nerva in Turdus stavila predlog, da ne sme Manlius delj ko do petnajstega marca ostati poveljniik, da se lahko takoj, ko odstopi kot konzul, pokliče na odgovor.

Ljudsko mnenje se je prevrglo in narod je vzkli-kal tribunoma, odobrujoč njuna izvajanja. Predlog bi bil navdušeno sprejet, če bi se ne bil oglašil tretji tribun Quintus Aelius, oče obeh poveljnikov tretje le-gije v Manlijevi vojski. Bil je proti predlogu in z vso zgovornostjo zagovarjal konzula Manlija.

Tribuna pa le nista odnehala.

Ko se je vrnil iz Akvileje konzul Marcus Junius Brutus, da bi vodil volitve, ga tribuna nista mučila samo v senatu z dogodki iz Istri, temveč sta ga vlekla tudi pred ljudski zbor.

Na Foru se je nabralo naroda, da je valovilo in šumelo, kakor bi se prelivali morskali valovi; vse se je gnetlo in se hotelo preriti čim bliže do roste, go-vorniškega odra, na katerega sta se bila povzpela oba tribuna in je moral tudi konzul za njima.

Caius Papirius Turdus je dvignil roko in narod je potihnil in poslušal.